

Aan :
Van :
Betreft : vervolg IBO
Datum : 24 mei 2011
CC : -

In ons memo van 12 januari 2011 hebben we een aantal voorstellen uit het IBO rapport geselecteerd en soms aangepast. Selectie en aanpassing hadden de bedoeling een aantal voorstellen te doen die niet alleen de eenvoud voor de burger en uitvoeringsorganisatie dienen maar ook de fraudebestrijding. Minder fraudegevoelige regelgeving was géén doelstelling voor het IBO-rapport. Dit memo beschrijft de verwachte gevolgen van onze voorstellen.¹

1. De kinderopvangtoeslag wordt geforfaiteerd

Ieder huishouden met kinderen in de kwalificerende leeftijd, we nemen aan tot en met 12 jaar, krijgt een Kinderopvangtoeslag. Het gevolg zal zijn dat meer huishoudens dan nu een toeslag krijgen. Omdat van authentieke registraties kan worden uitgegaan zal nagenoeg geen toezicht meer nodig zijn. In het nieuwe Toeslagensysteem is een betrekkelijk geringe eenmalige investering nodig. De gevolgen voor de uitvoering hebben we globaal (I) en een meer precies (II) berekend. Ook buiten Toeslagen heeft dit voorstel gevolgen (III).

(I) Omdat op dit moment ongeveer 38% van de huishoudens met kwalificerende kinderen opvang heeft zal het klantenbestand met 62% stijgen. Dat betekent dus een groei van 556.000 nu naar maximaal 1.482.000. Uiteraard hangt dat af van de eventuele inkomensgrens. Bij de huidige inkomensgrenzen zal 90% van deze huishoudens een toeslag krijgen. De kosten zullen echter dalen van € 78 (nu) naar stel: € 16, mogelijk € 13 (straks). Dat laatste cijfers ontleen we aan de uitvoeringskosten van de KGB. In totaal dus van € 39 miljoen naar € 23,5 of € 19 miljoen. Winst minstens tussen de € 15,5 en € 20 miljoen.

(II) Zie overzicht waarin de kosten van toezicht nog niet verwerkt zijn (zoals de jaarlijkse opvraag van jaaropgaven en de inspanningen van de B/CA voor het binnen krijgen van de contra informatie, de HOT/HOR, de terugwerkende kracht, sommige weegregels).

(III) Waar in beide berekeningen nog geen rekening mee gehouden is, is het volgende.

- kosten van strafrechtelijke onderzoeken door de FIOD. In het handhavingsarrangement wordt rekening gehouden met 27.500 uur (= 22 fte op E/F niveau = € 1.592.000) die nagenoeg uitsluitend op gaan aan onderzoeken Kinderopvang en waarin de afgesproken uren tekort schieten. Daartegenover mogen niet alle onderzoeken toegerekend worden aan het middel KOT. Voor een deel is sprake van vormen van systeemfraude die zich evengoed op een andere regeling zou kunnen richten.

- kosten van de Belastingdienst (blauw) bestaande uit onderzoeken bij kinderopvanginstellingen en gastouderbureaus om vast te stellen of de juiste ontvangsten en uitgaven worden verantwoord waarmee zicht ontstaat op de winstverantwoording (dat blijft) maar ook op de juiste renseignering van afgenomen opvang (die verdwijnt) en aan gastouders uitbetaalde vergoedingen. De onderzoeken moeten geïntensiveerd omdat instellingen en bureaus soms een belangrijke rol spelen bij het genereren van onregelmatige aanvragen kinderopvangtoeslag. Die werkzaamheden vervallen. Toeslagen heeft een Toeslagenspecifieke claim geformuleerd van 2 fte per regio op E/F-niveau (= dus 26 fte = € 2.070.000).

- verwachte extra kosten als gevolg van de intensivering van het toezicht zoals verwoord in de fraudebrief van Minister van Sociale Zaken Kamp van 13 mei 2011, voorlopig geraamd op tussen de 30 en de 70 fte van C/E niveau bij Belastingdienst en Belastingdienst/Toeslagen. Dat komt dus neer op tussen de € 2 en € 5 miljoen

NB bij alle kostenreducties als gevolg van vermindering van toezicht en strafrechtelijke onderzoeken geldt dat vrijkomende capaciteit zou kunnen en moeten worden ingezet op ander werk dat nu blijft liggen.

2. De GBA bepaalt waar iemand woont en hoe het huishouden is samengesteld

¹ Zie voor de omschrijving van de voorstellen het memo van 18 mei 2011

De winst hiervan is dat er geen categorieën overblijven die niet met behulp van de GBA gecontroleerd moeten worden zoals pensioendelers, eigen woning delers en samenlevingscontractanten. Op dit moment krijgt dit toezicht geen prioriteit. Denkbaar is dat die eis ooit wel gesteld zal worden door de RAD in welk geval een aanzienlijke verzwarende van de controle-opgave is te verwachten. Anderzijds zal een tegenbewijsregeling extra inspanning van de uitvoering vergen. Voor de burger wordt de voorspelbaarheid groter omdat met behulp van GBA en de openbare beslisregels voor iedereen voorspelbaar is of er sprake is van een huishouden en met wie. Calculerend gedrag door een huishouden wel of niet te presenteren afhankelijk van de toeslaggevolgen wordt minder goed mogelijk. **PM** kwantificeren in hoeveel gevallen er een beslisregel bij te pas komt en hoe vaak tegenbewijs mogelijk gemaakt moet worden.

3. Toeslag worden uitsluitend uitbetaald op de rekening van de aanvrager
Zie IBO

4. De huurtoeslag wordt gebaseerd op de normhuur
Zie IBO

5. Aanvragen met terugwerkende kracht zijn alleen nog mogelijk als het inkomen laat bekend wordt
Ons voorstel is om alleen in geval van een ontwikkeling in het inkomen nog terugwerkende kracht toe te staan. Inmiddels kondigt de fraudebrief van 13 mei 2011 van Kamp en Weekers een strengere beperking aan van terugwerkende kracht in de WKO.² De brief kondigt aan dat 'de KOT met niet meer dan één maand terugwerkende kracht kan worden aangevraagd. Wat zijn de gevolgen?

Beperking van terugwerkende kracht heeft tot gevolg dat er minder aanvragers zullen komen omdat een deel van de aanvragers zich niet op tijd realiseert dat ze recht hadden. We hebben het niet gekwantificeerd omdat het geen beoogd effect is van het voorstel. Het beoogde effect is slechts beperking van de fraudemogelijkheden. Wat maakt het daarvoor uit?

Nu beschouwt aanvragen met terugwerkende kracht als buitengewoon riskant waardoor ze over de jaargrens heen allemaal worden uitgeworpen en na risicoselectie behandeld. Ze zijn aan extra streng toezicht onderworpen omdat het door de terugwerkende kracht gelijk om een jaarbedrag (en dus om veel geld ineens) gaat. Het toezicht moet dan plaatsvinden op gevaar van een hit and run risico. De malafide aanvrager/systeemfraudeur vraagt het hoge bedrag, Toeslagen moet zeer snel beslissen vanwege eigen betalingsprocessen en dwangsomrisico (m.i.v. 2012) de onrechtmatige toeslag wordt getouchéerd en de aanvrager is gevolgen of biedt geen verhaal. Integrale uitworp vindt nu alleen nog plaats voor de KOT maar omdat systeemfraudeurs hun terrein verleggen zullen andere toeslagen een vergelijkbaar risico (gaan) opleveren.

Bij een eerdere aanvraag met normale maandbetalingen zijn er meer gelegenheden om te controleren en kan dus eerder worden ingegrepen nog vóór de betalingen de grens van de ATV-richtlijnen overschrijden.³ Bovendien kan dan in de actualiteit nog worden nagegaan of er daadwerkelijk opvang wordt genoten. Winst wordt dus geboekt bij de mogelijkheden om trefzeker te controleren en eerder te controleren hetgeen strafzaken voorkomt, invorderingsinspanningen beperkt en kasschuif en verdamping van programmagelden voorkomt. Het voorstel zal geen grote winst opleveren in termen van toezichtcapaciteit omdat met en zonder terugwerkende kracht in hetzelfde aantal gevallen controle moet plaatsvinden. Voor zover het schrappen van de mogelijkheid van terugwerkende kracht ook het aantal aanvragen vermindert omdat het voor fraudeurs minder aantrekkelijk wordt, levert het ook winst op in het toezicht. **PM** de winst in invordering en strafrechtelijke traject nog te kwantificeren?

² Beide voorstellen strijden met het IBO voorstel om deze termijn juist te verruimen. Dat voorstel kwam voort uit de wens het voor de klant makkelijker te maken (minder beperkende formaliteiten) en voor de uitvoering ook (minder controle op de tijdigheid van de indiening b.v. wegens uitstel IB). Helaas staat dit IBO-voorstel in de fiscale agenda.

³ De controle op registratie is nu al geen sluitende voorkantcontrole gebleken omdat malafide aanvragers uit de openbare registers geregistreerde KOI's en GO's kunnen "prikken".

Ha

Hierbij de gevraagde gegevens.

Kosten per aanvrager KGB € 16,00: Bron overzicht kostentoedeling Toeslagen

Kosten per aanvrager straks: Aannname dat alleen ICT-kosten worden gemaakt, met in totaal € 6.117.000 voor 480.000 aanvragers; per aanvrager € 13,00.

Uitgangspunt hierbij is geweest dat de kosten ICT niet stijgen bij toename van het aantal aanvragers.

Kosten strafrechtelijke onderzoeken FIOD (27.500 / 1.370) 20 FTE tegen € 79.602 (niveau E) = € 1.592.000

Kosten Blauw 26 fte tegen € 79.602 (niveau E) = € 2.070.000.

Extra kosten intensivering Toezicht tussen de 30 en 70 fte.

30 fte tegen het gemiddelde kosten niveau van C/E € 73.640 kost € 2.209.000

70 fte tegen hetzelfde niveau kost € 5.155.000.

Een intensivering met 50 fte koste € 3.682.000

Met vriendelijke groet,

Belastingdienst/Toeslagen

team POK

De Continenten, kamer 2.04

Graadt van Roggenweg 500

3531 AH Utrecht